

RAEKÜLA SÕNUMID

MTÜ Selts Raeküla väljaanne

nr 3 Veebruar 2011

Sent on jälle raha

Memm sirutab käe müüja poole, et võtku teine ta peopesalt münte just nii palju kui tarvis. Kui vaja-ka jääb, lubab rahakotist juurde koukida. Müüja rahustab memme sõnadega, et aitab, ühe sendi saab ta kogunisti tagasi.

Peopesal senti silmitsedes valgub memme suule lai naeratus. „Näe, sent on jälle raha,“ kuulutab ta. „Oli ju vanal Eesti ajalgi sent raha, oli teine ilus, tammelehed peal ja puha. Need vahetati kahjuks kopikate vastu välja. Kui uuel Eesti ajal kroonid tulid, oli pisem raha ju viiesendine. Need kadusid õige pea käibelt, ju siis ei saanud midagi nende eest osta. Tea, kaua see eurosendike vastu peab.“

Sent on jälle raha. Tõesti on, ent kui memme kahtlust korrata: siis kauaks. Läheb äkki nii nagu krooniaegse viiesega, et müügihinnad saavad kenad umarate lõppudega ja ühesed eurosendidki muutuvad rahakotis tarbetuks lisaraskuseks? Aeg näitab, kuidas meil euroliidus minema hakkab. Ent elada tuleb ju tänases päevas. Kui ikka pole raha sisse tulemas, on raske hakkama saada küll, olgu tegu perekonna või ettevõtte. Või kogunisti Raeküla Sõnumid toimetusega.

Käesoleva lehe trükkimise saab toimetuse veel projektirahast kinni maksta. Järgmisel korral peab põhikulutused kandma külalaps lehe väljaandja ehk MTÜ Selts Raeküla. Ent pole ju ühelgi mittetulundusühingul raha küllaga.

Raeküla Sõnumid toimetuse

Talvine vaikus Raeküla jaanituleplatsil

Lumi mattis enese alla üle kahe meetri kõrguse kasvuhoone

Lumi mähkis kuuse suurrätti.

Fotod: Liivi Kaasik, Silvi Kanošina, Kristi Kesamaa

Milline muinasjutuline hommik!

Kaunis öuekamin ...

Kus on koera kodu?

Talutare Kalevi puiesteel

„Moonika“ loodud turvakardinad.

Talveunes ...

Tiidu amm ei näe aknast välja.

Igast hangest on lastele rõõmu.

MTÜ Selts Raeküla pöördub kõigi hea tahetega inimeste, firmade ja organisatsioonide poole abipalvega toetada lehe väljaandmist kas ülekandega meie arveldusarvele või pistes oma toetus meie keskses asuvasse korjanduskarpi.

Ajalehe „Raeküla Sõnumid“ väljaandmist toetavad Kodanikuühiskonna Sihtkapital ja Raeküla Vanakooli Keskus

Muutusi looduses on ikka märgata

Uko Eeskivi, põlis-raekülalane

Käesolev talv on eriti lumerohe, mis erineb paljuski varasemate aastate talvedest. Kui koolipoiss olin, siis olid külavahel samuti suured hanged.

Loodust olen vaadelnud ja ülestähendusi teinud pea-aegu pool sajandit. Selle aja jooksul olen täheldanud

muutusi, mis minu hinnangul on enim inimegevuse või tegevusetuse tagajärg. Pärnu jõel pole enam suuri jääminekuid, mis veel läinud sajandi 70ndate aprillis olid suursündmusteks, mida kogunes hulganisti rahvast vaatama. Jõgi nagu elas: jäätükid tõusid ja vajusid, siis kõik seiskus ja jää sulgus. Seejärel hakkas vesi tõusma ja tekitas suuri üleujutusi. Vabanenult hakkas jää taas mürina ja kolinaga mere poole liikuma. Suuri jääminekuid pole, sest 30-40aastat tagasi said põllumaad parendatud, rabad-sood kraavitud. Sula-

vesi jookseb aegsasti ära ja suurvett, mis korraga vabaneks ja jää liikuma paneks, ei tekigi. Raeküla rannal pole enam näha ei eesti rahvuslindu suitsupääsukest ega kiivitajaidki pesitsemas. Kiivitajate kadumise taga on lehmade rannas karjatamise lõpetamine. Endise karjamaa asemele on kasvanud mets ja ülejäänud ala roostunud. Loomulikult pole kuskil pääsukestelgi pesitseda, kui pole enam talusid ja lehmalaudu. Kui kliimat vaadata üldises plaanis, siis pole viimasel viiekümne aastal suuri muu-

tusi märgata. Oleme ju ikkagi Põhjamaa, kus on valitsemas kõik neli aastaaega. Vahel võtab talv küll mätti nii kevadest kui sügisest ja võimutseb täiega neli kuud. Nagu käesolevigi, mis algas suure lume ja külmaga ferveit kuu aega enne kalendritalve algust.

Pärnus mõõdetakse temperatuuri praegu Sauga lennuväljal, kus ilm on alati paar kraadi külmem. Eriti on seda märgata, kui meri alles jäävaba. Raeküla paikneb ju rannamadalikul, kus mere mõju on eriti tuntuks.

Liiklus Raeküla piires Riia ja Paide maanteel on tee-ehitusest häiritud veel vähemasti hilissügiseni.

Pärnu ümbersõit avaneb täisilus sügisel

Silvi Kanošina

Via Baltical aastaid kavandatud Pärnu ümbersõiduehitus läks lahti tunamullu oktoobris ja tähtaja kohaselt avaneb remonditud või uusehitatud tee kogu pikkuses selle aasta hilissügisel.

2009. aasta septembris allkirjastasid maanteeamet ja ASi Koger & Partnerid ning Läti tee-ehitusfirma SIA Binders esindajad Pärnu ümbersõidu ehituslepingu, mille kohaselt remonditakse või ehitatakse 14,4 kilomeetrit maanteed koos Papiniidu ja Sauga sillaga. Ehituse ja ehitusjärelvalve kogumaksumus on 30 miljoni euro ringis, millest lõviosa (80 protsenti) katab Euroopa Liidu ühtekuuluvusfond. Pärnu ümbersõiduprojekti peamiseks eesmärgiks on parandada liiklustingimusi ja -ohutust ning teekeskonda, et see vastaks üleeuroopalise transpordivõrgustiku nõuetele.

Silmaga näha
Kuidas on tunamullu oktoobris avatud teehitus sujunud Tallinna ja Lihula-Häapsalu otsal ning Ehitajate teel, on näha ja tunda saanud iga pärnakas,

kel on sinnapoole asja olnud jalgsi või sõidukil. Eks nurinat aukliku sõidutee ja olematu kõnnitee või Papiniidu silla kordusehituse pärast on parasjagu olnud, kuid kõigele vaatamata ehitus edeneb. Mullu sügisel jõudis tööjärg Raeküla alla – langesid puud ja sõidukite päralt jäid vaid kitsukesed rajad. Kuigi vilgast tegevust silm talve edenedes löigul just ei näinud, ei tähendanud, et töö soikunud oleks. „Aktiivsed kommunikatsioonide ehitustööd toimuvad tänasel päeval just ainult Papiniidu pikenduse ehitusel – rajatakse sadeveekanalisatsiooni kollektoreid, side- ja elektritrasse,” kinnitas riigi maanteeameti avalike suhete osakonna peaspetsialist Allan Kasesalu. Kasesalu selgitust mööda peab talvega jõudma Papiniidu tänava ning Riia ja Paide maantee lõikudel, kust sügisel sai asfalt freesitud, kõik kommunikatsioonid joogi-, reo- ja sadevee, side, elektri, tänavavalgustuse jaoks rajada, et mais need teelõigud asfalteerida ja avada ning jätkata töödega praegu liikluseks avatud teepoolel. Umberehituse läänepoolisel (Tallinn-Lihula ühendustee) ja Ehitajate tee lõigul jätkuvad ehitustööd

varakevadel. Kuigi ehitajatega on probleeme ette tulnud, kinnitab Kasesalu, et kellegagi neist pole lepingut veel lõpetatud. „Maanteeamet ei ole võtnud vastu ühtki kvaliteedile mittevastavat tööd ning töövõtja on kohustatud kõlbmatud tööd oma kulul korda tegema,” tõdes ta. „See, et Pärnu ümbersõit kogu pikkuses valmib tähtajaks ehk selle aasta hilissügisel, on ehituse praegust seisut arvestades täiesti reaalne.”

Tunnelid ja valgusfoorid Pärnu ümbersõidu Papiniidu pikendus ulatub Papiniidu sillast Raeküla koolimajani välja. Sillast alates kulgeb veidi üle kahe kilomeetri pikkune ja mõlemas suunas ühe sõidurajaga tee paralleelselt raudteega läbi männimetsa Raeküla raudteejaamani, kus suundub Riia maanteele. Uue teega paralleelselt jookseb valgustatud kergliiklustee, mis pikeneb Järva ja Vambola tänavate vahelise lõigu võrra Riia maanteel ja Jupikese võrra Paide maantee veeres. Papiniidu pikenduse kahel lõigul, kus lubatud liikluskiiirus hakkab olema 70 kilomeetrit tunnis, kulgeb kergliiklustee läbi tunneli, mis rajatakse sõidu- ja raudtee alt läbi Papiniidu

tänavas poolses otsas K-Rautakesko taha ja Saare tänavas pikendusele. Lõigule tuleb kolm samatasandilist valgusfooridega ristmikku: Papiniidu tänavale uue tee algusesse, uue tee ja Riia maantee ristmiskohta ning Riia maantee ja Paide (Paikuse) tee ristmikule.

Olevik ja tulevik Pärnu abilinnapea Romek Kosenkranius nentis, et mullu sügisel tekitas rahulolematust Raekülas ühe poole tee ülesfreesimine ja väljavedamine. „Ausalt öeldes ei tahtnudki linnavalitsus ehitajale seda luba anda, kuna arvasime, et talvel nagunii palju teetöid ei tehta ja liiklejatele jääb kahe sõidureaga Riia maantee talvetingimustes kitsaks,” selgitas ta. „Riigi maanteeamet, kes on töö tellija, aga palus meil luba sügisel ikkagi väljastada, kuna muidu lükkab ehitaja ka tööde valmimistähtaja ooteaja võrra edasi. Ehitus töesti käib, käsil on põhiliselt maa-alused tööd.” Kosenkraniuse sõnusi on Pärnu ümbersõit eluliselt väga vajalik, et väheneks Papiniidu-Riia maantee ristmiku koormus ja laheneks liiklus Riia maanteel Papiniidu ristmikult Raeküla raudteejaamani.

„Suurim kasu on sellest, et tunduvalt väheneb liikluskooormus Papiniidu sillast raudteejaamani,” tõdes Kosenkranius. „Samas rikastub linn üheksa moodsa valgusfoorisõlme võrra, saame kergliiklusteed, tunnelid, uued bussiootekojadki. Lisaks on linnal maanteeametiga kokkulepe, et nad panevad uue asfaltkatte ka Riia maanteele Paide maantee ristmikust linnapiirini välja.” Kosenkraniuse sõnusi tuleb Via Baltica osas eristada kahte projekti: üks on praegune ja teine tulevikuprojekt aastaks 2040 - 2050.

Kui praegune projekt tekitab uue liikumistee Papiniidu ja Raeküla raudteejaama vahele ja rekonstrueeritakse Paide - Riia maantee ristmik, siis tulevikuprojekt viib liikluse Via Baltical hoopiski Pärnust mööda Sindi tagant.

Raeküla siisikesed Mai lasteaias.

Kohtumine sõbraga

Maia Kundla ja Margit Seiman, lasteaia õpetajad

Kohtudes sõbraga, küsime alati, kuidas tal läheb. Me ei esita seda küsimust vaid tervitamiseks, vaid ikka siirast huvist.

Teades laste huvi naabrite vastu, tekkis Raeküla Siisikeste rühma lastel mõte luua sõprussidemed Mai lasteaia lastega ning uurida lähemalt, millega nad tegelevad. Mõeldud, tehtud! Esmakordne kokkusaamine Raeküla lasteaias toimus kadripäeval, 24. novembri hommikul. Päev töötas tulla ilus ja põnev, kui meie uued sõbrad Mai lasteaia külalised jõudsid. Kõigepealt said kõik lapsed saalis liikumisõpetaja Pireti juhendamisel mängida erinevaid liikumismänge. Mõne aja pärast aga mindi rühmaruumi ning õige pea kostis rühma ukse tagant kellegi laulu ja kopsimist. Ust avades selgus, et külalised kadrisandid.

Raeküla lasteaial on traditsiooniks saanud, et kadripäeval „jooksevad“ kadridena koolimineva rühma lapsed majas ringi koos muusikaõpetaja Dianega. Tutvustatakse kadripäeva kombeid ning lauldakse-tantsitakse. Kadritel oli kaasas kadritiitki, kellele koguti „hambaraha“. Hiljem oli lastel võimalus koos mängida, meisterdada jäämaterjalidest nukke ning maiustada Mai lasteaia laste valmistatud kaneelisaiaedega ja juua läbi kõrre mahlajoogi. Kõigepealt vahetasid omavahel ka väikesi meeneid. Kõik vanarahva kombed, mida lapsed sel päeval kogesid, tulid ehedal kujul kätte ja pakkusid kõigile suurt rõõmu.

Tagasiside koos veedetud ajast oli ootuspäraselt rõõmustav. Meie, Raeküla lasteaia väikesed siisikesed, hakkasime ootama järgmist kohtumist oma uute sõpradega. Kokkusaamine saigi teoks asja möödunud sõbrapäeval. Oh väga tore omada sõpru, kes sind ootavad. Kuidas leida sõpru? Vastus on väga lihtne - ole ise talepanelik sõber.

Raeküla siisikesed lasteaia õuel. Ene Laidvee fotod

Päevakajalistel teemadel, probleemidest ja muredest andke teada ajaleht@raekylavanakool.ee või helistage 4440054. Järgmine Raeküla Sõnumid ilmub mais 2011. Täname!

Külalised Saksamaalt - Elmshorni Dittenbühnest etendamas L-Ceglecki komöödiat "Sturmeselle Sokrates".

Saksa keel ja kultuur vallutab taas Pärnu

Piia Karro, arendusspetsialist

Kodanikualgatuse korras ja minimaalse eelarvega mullu oktoobris Vanakooli keskuse eestvedamisel toimunud saksa keele ja kultuuri nädal Pärnus pälvis Goethe Instituudi tähelepanu.

Tartu Saksa Kultuuriinstituudi juhataja Malle Ploovitsa vahendusel jõudis keskusesse hiljuti info, et Pärnu kaasatakse Goethe Instituudi poolt korraldatavasse sarja „Saksa kevad“, mis toimub 6.-23.maini.

Kõrge tunnustus Rõõm on kogeda, et puhtalt kodanikualgatuslikult ja mi-

Kaljo Kaasik

Liivi Kaasik torti lahti lõikamas.

nimaalse eelarvega mullu oktoobris korraldatud „Saksa keele ja kultuuri nädal Pärnus“ on leidnud Goethe Instituudi tähelepanu ja Pärnu vallutab eeloleval kevadel taas sündmus, mis rõõmustab siinseid saksa sõpru. Teavet „Saksa kevade“ kohta leiab keskuse kodulehelt www.raekylavanakool.ee ja kui kellelgi sünnib häid mõtteid, kuidas nädalat oma-poolselt huvitavamaks teha, siis tasub ühendust võtta loo autoriga kas telefonitsi 58453331 või meilitsi pila@raekylavanakool.ee

Saksa nädal Pärnus Keskusel oli mullu töö- poolest au vedada saksa keele ja kultuuri nädalat, mis kavandatud nädala asemel pikenes kahele. Kaugemad külalised tulid kohale Saksamaalt: eesti juurtega kunstnik Anu Pafliitchek, sotsiaalvaldkonna tudengid Merseburgi Kõrgkoolist ja 26-liikeline teatritrupp Elmshornist. Saksa keele ja kultuuri- huvilisi jätkus nii näitustele, kontsertidele kui ka erinevatesse jutu- ja filmi- tubadesse. Pärnu linna põhikooliastme noorte paarisvõistkonnad asusid nädala raames võistlustulle. Nimelt tõlgiti eesti keelest saksa keelde Kaire Lintsi näidend „Sünnipäev“.

Võitja võistkonna tõlketöö võttis hindamiskomisjon kokku mõtetega: suure- pärane sõnavaravalik, paind- lik ja eesmärgipärane lause- ehitus, väga hea grammatika põhistruktuuri tundmine nii sõna, lause kui teksti tasan- dil, hästi tabatud autori stiil. Tõlkekonkursi tulemused selgusid alles detsembri algu- ses ja need avalikustati Vanakooli keskuse teisel adventikontserdil. Auhinnalaua „katsid“ nii Saksamaa Liitvabariigi Tallinna suursaatkond, MTU Arenduskeskus Pro Magister kui Vanakooli keskus ise. Rikkalikust väljapanekust oli valida nii erinevaid meeneid kui saksa autorite raamatuid, CDsid ja DVDsid.

Ettevalmistused käivad, et lähetada võitja võistkond selle aasta jooksul seirevi- siidile Saksamaa Liitvabariiki tutvuma Elmshorni teatri- trupi tegemistega.

Tõlkevõistluse tulemused:

Esikoht: SOLA – Andres Allik ja Cardo Sommerhage (Uhisgümnaasium)
Teine koht: GLOWING BUB- BLE – Johanna Toodu ja Rael Rent (Sütevaka gümnaasium)
Kolmas-neljas: KOHE – Kelly Sepp ja Triin Taveter (Koidula gümnaasium)
KARBES HAHA – Triin-Berit Kornel ja Jessika Scholz (Koidula gümnaasium)

PALJU ÕNNE!

Raeküla kool avab sügisel spordiklassi

Agita Keerd,

Raeküla kooli õppealajuhataja

Spordiklass saab teoks koostöös Pärnu linnavalitsuse haridus- ja kul- tuuri osakonnaga, Pärnu spordikooli, jalgpalliklubi ja Kalevi tenniseklubi.

Õpilaste vastuvõtt eriklassi algab juba veebruaris. Spordiklassis toimub õppe- töö vastavalt kooli õppe- kavale, sportlikud tegevused viiakse läbi koostöös spordi- kooli ja spordiklubide treeneritega. Juba esimesel kooliaastal saavad õppurid lisaks õppekava läbimisele algteadmised ning -oskused kolmel spordialal: jalgpall, võrkpall, tennis.

Kolmel esimesel aastal tööta- vad õpilastega tõelised oma ala meistrid: esimese kate- gooria jalgpallitreener Tiit Raudnagel ja võrkpallitreener-õpetaja Age Pedä, kes on

mitmekordne Eesti meister ja karikavõitja.

4.– 9. klassi õppureid juhen- davad võrkpallitreenerid Helju Sutt, Pärnu linna vapi- märgi kavaler, ja Anna-Liisa Sutt, Eesti meister ja mängiv treener, ning kogenud tennis- setreenerid Henri Busch ja Roland Kvelstein.

Spordiklassi eeliseks on, et kõik tegevused toimuvad ühel territooriumil, lapsele turvalises keskkonnas. Opi- lase päev ei lähe pikaks, sest tunnid-treeningud toimuvad järjestikku.

Spordiklassi õpilasel on võimalus kooli- ja treening- tundide lõppu osaleda pikä- päevarühmas, kus ta saab puhata ning õpetaja juhenda- misel valmistuda järgmise päeva õppetööks.

Lapse sportlik areng on õpi- aasta jooksul pideva jälgimise all ja tema arengust teavi- tatakse lapsevanemaid iga õppeveerandi järel. Kuna treeningrühmad on väikse- mad kui klubides, toimub töö lapsega individuaalselt ning rohkem on võimalik

arvestada tema sportlike eelduste ja arengutasemega.

Mitme senise uurimistöo tulemusest selgub, et kooli- laste sagedased terviseriskid on põhjustatud ebatervis- likust toitumisest ja vähesest liikumisest. Spordiklassi täht- saks ülesandeks on tervisliku eluviisi ja liikumisharjumuse kujundamine, sellepärast toimub kaks korda aastas ka tervisekontroll, mille tule- mustest teavitatakse ka lapse- vanemaid.

Eelkõige on tähtis eluterve keskkond, kool, kodu ja sõb- rad. Kool asub suurepärases kohas – meil on jalgpalli- staadion, terviserajad Rae- küla metsas nii suusata- miseks, jooksmiseks kui ori- enteerumiseks, hea võimla ja treenerid-õpetajad.

Õpilasi saab registreerida esimesse tava- või spordi- klassi Pärnu linna haridus- ja kultuuriosakonnas või selle kodulehel www.parnu.ee, märkides soovitud spordi- alakas võrkpall (tüdrukud ja poisid), jalgpall (poisid) või tennis (tüdrukud ja poisid).

6. märts 2011 RIIGIKOGU VALIMISED

Tiina Roht, Pärnu linnasekretär

Teadmiseks valijaile

Riigikogu valimiseks on Pärnus linnas moodustatud 14 valimis- jaoskonda, nende asu- kohtade ja piiridega saab tutvuda Pärnu lin- navalitsuse kodulehel www.parnu.ee

Valija hääletab selles va- limisjaoskonnas, mille va- lijate nimekirja ta on kan- tud ehk oma elukoha- järgses jaoskonnas. Igale valijale tuleb koju valija- kaart tema valimisjaos- konna asukoha ja muu vajaliku infoga.

Valimispäeval, 6. märtsil algab hääletamine kell 9 ja lõpeb kell 20. Hääletamisedeli saa- miseks esitab valija jaos- konnakomisjonile isikut tõendava dokumendi. Isi- kut tõendav dokument on riigiasutuse väljaantud dokument, kus on kasu- taja nimi, sünniaeg või isikukood ja foto.

Hääletamine väljaspool elukohta Kõik valla- või linnavalit -sused on määratud vä- hemalt ühe valimisjaos- konna, kus saab hääleta- da väljaspool elukohta. Pärnu linnas on selliseks jaoskonnaks nr 7, mis asub Vanalinna põhikoo- lis (Nikolai 26.) Samas saavad hääletada ka valijad, kes on rahvas- tikuregistris registreeritud Pärnu linna täpsusega, mis tähendab, et rahvas- tikuregistris puuduvad tema aadressandmed tänava ja maja täpsusega. Rahvastikuregistrisse on jäetud Pärnu linna täpsu- sega need, kelle eluruumi omanik on taotlenud isi- ku aadressandmete muut- mist, kuna isikul ei ole õigust elamuseaduse alus- tel eluruumi kasutada.

Hääletamine elektrooniliselt Valija saab hääletada öö- päevaringselt elektrooni-

selt 24. veebruari kella 9st kuni 2. märtsi kella 20ni vabariigi valimiskomisjo- ni veebilehel. Valija tõen- dab oma isiku digitaalselt ID kaardi vahendusel (Pin1). Isiku tuvastamise järel kuvatakse veebilehel valijale tema elukohajärg- se valimisringkonna kan- didaatide koondnimekiri. Valija märgistab kandi- daadi nime, kelle poolt ta hääletab, ning kinnitab hääletamist digitaallkirja andmisega (Pin 2). Seejä- rel ilmub lehele teade hääle vastuvõtmise kohta.

Eelhääletamine Eelhääletada saab igas va- limisjaoskonnas 28. veeb- ruarist kuni 2. märtsini kella 12st 20ni.

Eelhääletamise päeval on võimalik hääletada ka valija asukohas. Kui väl- jaspool elukohajärgset va- limisjaoskonda hääletada sooviv valija tervise- seisundi või mõne muu mõjuva põhjuse tõttu ei saa hääletada elukoha- järgses jaoskonnas, võib ta kuni eelhääletamise vii- mase päeva kella 16ni esi- tada kirjaliku taotluse hääletamiseks oma asu- kohas linnavalitsusele (Suur-Sepa 16) või Vana- linna põhikoolis (Nikolai 26) asuval valimisjaos- konnale nr 7, mis korral- dab Pärnus eelhääleta- mist väljaspool elukohta. Eelhääletamise päeval on võimalik hääletada ka väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda, kuid vaid neil valijail, kel puu- dub valimiste päeval või eelhääletuse ajal võimalus hääletada kas elektroon- selt või oma jaoskonnas – näiteks täidab teises lin- nas tööülesandeid.

Koduhääletus Kodus on võimalik hääletada ainult valimis- päeval. Jaoskonnakomis- joni esindajad tulevad ko- ju, kui valija tervisliku sei- sundi või muu mõjuva põhjuse tõttu ei saa hääle- tada valimisjaoskonnas.

Kodus hääletamiseks peab valija esitama kirja-liku taotluse Pärnu linna- valitsusele või elukoha- järgsele jaoskonnakomis- joni hiljemalt valimis- päeval kella 16ks.

Raeküla valimisjaoskond nr 14 Vanakooli keskuses, Lembitu 1 Valimiskomisjoni esimees on Piia Karro. Valimistega seonduvaid küsimusi saab esitada nii valimiste-eelsel kui valimispäeval, 6.märtsil tele- fonil 4440054 või 58453331.

Lugusid huvitavatest ettevõtmistest võite edastada ajaleht@raekylavanakool.ee või helistage 4440054. Järgmine Raeküla Sõnumid ilmub mais 2011. Täname!

Palume abi! Kes on pildil ja mis teeksil? Info saatke postiga Lembitu 1, 80028 Pärnu või e-postiga ajaleht@raekylavanakool.ee.

100 aastat Pärnu Eesti Kooliseltsi Raeküla osakonna loomisest

Riita Tõniste, Raeküla kooli direktori asetäitja noorsootöö alal

Tänavu juulis täitub 100 aastat Eesti Kooliseltsi Pärnu osakonna loomisest, millel on Raeküla arengus oluline roll – hariduse andmise toomine Raekülla.

Soovimata korrata Raeküla Sõnumite esmanumbris ja trükises „Üheksakümmend aastat hariduselu Raekülas” (2004), mis on koostatud kahasse teeneka kodu-uurija Ella Põldsooga, kirjutatut, püüan alloleva looga pigem laiendada Raeküla kooli sünnilugu ja tutvustada neid, kes õpetasid tollaseid Raeküla lapsi. Koolikroonikale toetudes lisan teavet, mille muide on käsitletava perioodi kohta pannud kirja Aleksander Hanssmidt–Helila Raeküla-kooli juhataja (1919-1948). Teave õpetajate kohta on

pärit 1929. aastal ilmunud raamatust „Tartu Õpetajate Seminar 1828 – 1928”.

Harimatu lihtrahvas
Eestlased kui rahvus oli jaotatud Eestimaa ja Liivimaa kubermangu vahel. Liivimaa pealinnaks oli Riia. Linnas oli võim jõukate saksa rahvuse esindajate, maal aga mõisnike käes. Kumbki polnud huvitatud hariduse andmisest lihtrahvale. See lubab mõista, miks kooli rajamine nii suurt jõudu kulutas. Peale 1905-06. aasta revolutsiooni maha surumist tehakse teatud järeleandmisi nii kultuuri- kui haridusseltside tegevusele, eestikeelse ajakirjanduse ilmumisele, eestikeelsete erakoolide loomisele ja antakse mõned saadikukohad duumas eestlastest haritlastele Peterburis. Vene tsaaririigi poolt ülalpeetavates koolides oli nõutud venekeelne õpe. Seda nõuet tugevdab 1913. aasta suvel ilmunud Venemaa vähemusrahvaste algkooli põhimäärus, mille järgi pidi esimesest klassist alates ainult venekeelne õpetus lubatud

olema. Algav I maailmasõda katkestas õnneks selle nõude lõpliku elluviimise. 1911. aastal valmis Pärnu Endla seltsi hoone ja Pärnu Haridusseltsi progümnaasium Rütli tänaval.

Pikk koolitee

20. sajandi algul pidid Raeküla kooliealised lapsed õppima Reiu vallakoolis või linnas. Mõlemad koolid asusid kodust nelja-kuue kilomeetri kaugusel. Valdav enamik õppis siiski Reiu luteriusu vallakoolis, mõned kreeka-katolikus abikoolis, mis asus Raekülast veelgi kaugemal. Raeküla keskkooli õpilane Krista Rebane küsitles 1993. aastal Raeküla vanemaid elanikke ja nende ütluste järgi oli Reiu vallakooli nimeks Reiu-Nigula kool, mis allus Nikolai kirikule. See kool asus Pärnu – Mõisaküla raudteesilla juures. Kooliõpetajal, muide, lasus ka rongide sillast ülesaatmise kohustus. Õpetust Reiu-Nigula koolis jagas tulevase Raeküla kooli kauaaegse juhataja Aleksander Hanssmidt–Helila lell Juhan Hanssmidt. Teati, et koolihärra sai õpilastega töötamise eest ainult maad tasuta kasutada, see tähendab, et rahalist palka ta ei saanudki. Reiu koolimaja oli pikk õlg-katusega talumaja koos rehealusega. Majas oli üks klassituba, üks väikene tuba õpetaja jaoks ja suurem kööktuba kooliõpetaja pere tarvis. Õpilasi oli 24 – 35. Kooli käis kontrollimas kirikhärra koos Uulu paruniga. Kord, kui nad tulid jällegi kooli „katsuma”, andis kirikhärra kooliõpetajale vastu kõrvu liigse rühkendamise õpetamise pärast. Tema nõudeks oli, et hoopis enam pidanuks usuõpetust õpetatama, et vagramad alamad kasvaksid.

Voldemar Päts

Hiljem olla Uulu parun koolimeistri mõisa kutsunud ja lepituseks tolle aja kohta haruldase kingituse – pliidiraua koos rõngastega teinud. Sel ajal keedeti süüa lahtisel tulel pajas, mis ripus konksu otsas. 1911. aastal ostis Juhan Hanssmidt endale talukohta. Kool töötas kuni Raeküla kooli valmimiseni 1913. aastal, vanasse majja asus elama valla käskjalg.

Kooliseltsi sünd

Raeküla vaimses arengus oli suureks sammuks edasi Pärnu Eesti Kooliseltsi Raeküla osakonna loomine juulis 1911. Asutajateks olid Konstantin Päts, kelle koduaias peeti asutamis-koosolek, ning Pärnu Eesti Kooliseltsi asjaajaja August Luts. Juhatusse valiti August Paal, Anton Paan ja Jakob Teinburg-Linnakivi. Seltsi esmataotlus oli rahva hulgas emakeelse hariduse vajalikkuse selgitamine. Seltsi esimene pidu toimus augustis Kambi aias. Avakõne pidas Konstantin Päts, etendus näidend „Meie aja kilplased”, laulis Reiu laulukoor Juhan Hanschmidt juhatamisel. Kõnelesid tolleaegsed õpetajad Piiskar ja Luts; Reiu koolijuhataja vanem poeg August Hanssmidt; noorem poeg, üliõpilane Eduard Hanssmidt jt. Seltsi algaastatel tegutses 12-liikmeline meeskoor, keda juhatas kord nädalas linnast kohalekäiv endine õpetaja Rea. Kooriharjutused toimusid kaupmees Lüdigi ja kalakaupmees Anton Paani juures. Pasunakoori püüdis elule äratada Raeküla elanik Andres Tiik, kes oli sõjaväes olles puhkpillidegaga ümberkäimise selgeks õppinud. Pidasid peeti ka vabas õhus - Sepa platsil ja Truše aias, aga ka Allika tänaval Jüri Paani majas, mis oligi kohandatud seltsimajaks. Nendes kitsastes oludes suudeti raha koguda pasunakoori jaoks, aga ka eesti kooli toetamiseks. Kooliseltsi Raeküla osakond töötas täie jõuga, tegevust toetasid Villèm Tõnisberg, Jaan Teinburg, Gustav Lössmann. 1915. aasta juulis korraldas selts peo suurvürstinna Tatjana Nikolajevna komitee heaks, mille tulu oli 170 rubla ja 87 kopikat.

Konstantin Päts

Kuigi suur sõda halvas osakonna tegevuse, oli töö kooliseltsi Raeküla osakonnas harjutanud inimesi ühistevõusega ja sellest tingituna kerkis mõte uuesti liituda, kuid juba teistel põhimõtetel. Uue seltsi põhikirja kokkuseadjaks oli ühisümnaasiumi loodusloooõpetaja August Hanssmidt. 1919. aastal andis kooliseltsi osakond oma varandused üle kalurite seltsile Laine. Haridusseltsi Raeküla osakonna suurim teene kohalikule rahvale oli kooli asutamine. Waldhofi tselluloosivabrikus ja Sindi kalevivabrikus oli kummaski üle 2000 töölise, lisaks laevatehase töölispered. Tööstuse laienemine paikonnas soodustas elanike ja laste juurdekasvu. Viimased vajasid kooli Raekülla, sest senine koolitee oli väikestele lastele pikk ja väsitav. Kooliseltsi kohaliku osakonna teeneks võib lugeda sedagi, et selts aitas õhutada eestikeelse kooli mõtet ja hariduse vajalikkust elus. Nii saatsidki pered lapsed eesti kooli ja lubasid edasi õppida keskkoolis. Eelpool toodud väidet toetab järgnev näide. Raeküla lapsed, kes olid õppinud progümnaasiumis, korraldasid iseseisvalt suvisel koolivaheajal väikese peo Raeküla 2-klassilise algkooli heaks. Saadud raha eest ostsid noored eestikeelseid lasteraamatuid, mis anti üle koolile.

Kooli sünd

Raeküla asukaist vennad Pätsid, Konstantin ja Voldemar, olid Pärnu linnavalitsusele märku andnud kooli vajadusest paikkonda. Tollane saksa-meelne linnavalitsus ei võtnud neid kuulda. Lõpuks kutsus Voldemar Päts kokku Raeküla arukamad mehed ja üheskoos koostati linnavalitsusele palvekiri. Kaupmees Johan Vichman korjas palvekirjale 50 raekülalaselst allkirja ja läks koos Voldemar Pätsi ning veel mõne nõukama inimesega linnapea Oscar Alexander Brackmanni juurde, kus nad veel kord olukorda selgitasid. Linnapea lubaski asja kaaluda. Konstantin Päts selgitas samal ajal Raekülla kooli asutamise ideed Liivimaa

Palume abi! Kes on pildil? Info saatke postiga Lembitu 1, 80028 Pärnu aadressil või e-postiga ajaleht@raekylavanakool.ee.

kubermangu pealinnas Riias kuraator Prutsenkole, kes oli hariduslembene mees ja võis kooli avamist toetada just väikerahvaste venestamise pärast.

Oli kuidas oli, aga varsti jõudis linnavalitsusse järelepärimine uute algkoolide avamise kohta ja linn oligi sunnitud kooli avamise nõudele vastu tulema.

Kooli asukoha Raekülas valis Brackmann ise. Määnd võeti maha, kannud juuriti välja ja ehituspilts täideti liivaga. Ehitusmeistriks sai Martin Klein, kes juhtis ehitustööd arvatavasti Märt Merivälja projekti järgi. Koolimaja ehitati püst-palkidest. Väljast vooderdati ja värviti, seestpoolt valgendati ainult lubja- või kriidiveega. Laed ja põrandad tõmmati kergelt üle kollase värviga.

Avamise ajaks, mis oli määratud 1913. aasta 1. jaanuarile, olid valmis kaks suuremat klassituba ja koolijuhataja korter kolme toa ning köögiga.

Linna poolt oli koolimaja küte, õppevahendite ja õpetajate palgaraha tuli riigikassast.

Aleksander Helila, kes asus kooli juhutama, on üles tähendanud: „Maja oli nähtavasti ehitatud väikese vastutulekutahtega, mida tõendavad kitsad koridorid, ruumide ummik ja ehitustööde tehnilised puudused: toorevõitu ja vees vettinud seinapalgid, külmad ja kitsad väljakäigukohad jne.”

Õpetajaametisse oli määratud Martin Jürgen, kes oli Tartu II Õpetajate Seminari lõpetanud ja omas kodukooliõpetaja kutset vene keeles ning matemaatikas. Enne oli ta kümme aastat (1903-1913) juhtinud Viljandi kroonalgkooli.

Koolimaja kordaseadmise tõttu sai koolitöö alata vana kalendri järgi 13. märtsil 1913 (uue järgi 24. märtsil), mida võibki pidada hariduselu alguseks Raekülas.

Kooli pidulik avamine ja maja õnnistamine toimus 25. märtsil (v.k.). Toimus aktus ja seejärel koguneti teelauda. Kõnesid pidasid aselinnapea Rambach, rahvakoolide inspektorid Ivanov ja Ziklinsky jt.

Martin Jürgen Pärast trükise „90 aastat hariduselu Raekülas” ilmumist andis Reet Espe autoreile teada, et tema eelistab kirjutada Jürgeni.

Martin Jürgen

Pärnu Perekonnaameti arhiivi teatise järgi kasutati peres tööpoolest kaht kirjapilti – Jürgen ja Jürjen. Espe leidis Pärnu (poeglaste) ühisgümnaasiumi 1924. ja 1927. aasta lõpetanute nimekirjas poegadel erinevad nimed. Hiljem pere eestistas ühiseks nimeks – Jürine. Väljakirjutus raamatust „Tartu Õpetajate Seminar 1828 – 1928”:

„Jürgen, Martin sünd. 23. juunil 1867.a Pajosi – Mandoli taluomaniku pojana. Alghariduse sai Põltsamaa khk – k, 1886. – 89.a õppis seminaris. Esimesel õpetajakohal oli Tallinnas (6 nädalat) ja Jõhvis (1889 – 90) ja selle järel Kolga – Jaanis khk – k juhataja 1890. – 1903.a. Kolga – Jaanist tuli Viljandi linna algkooli juhatajaks ja ühtlasi linnakooli usuõpetajaks. Viljandist läks Pärnu, et oleks kergem oma lapsi koolitada, sest Viljandis ei olnud poeglaste gümnaasiumi. Pärnus sai gümnaasiumi ettevalmistusklassi asetäitjaks-õpetajaks, kuni omandas vastava kutse, et saada määraliseks õpetajaks. Pärnus töötas tänini õpetajana. Oma kutsetöö kõrval on ta alati energiliselt teotsenud seltsides ja ühinguis /..../ Gümnaasiumide evakueerimise ajal 1917.a avas oma erakooli, mis hiljem liitus uuesti avatud gümnaasiumiga.“

Kool 60 õpilasega Õppimist alustas Raekülas 28 poissi ja 32 tüdrukut, kokku 60 õpilast. Õpilaste rohkuse tõttu töötas abijõuna koolis koolijuhataja abikaasa Adele (kroonikas nimi puudub, Espe teatel on rahvakoolide inspektor kinnitanud, et Adele J. töötas aastatel 1903 – 1913 õpetajana ja oli tubli). Kooliaasta lõppes maikuu. Liivimaa koolivalitsuse direktor määras 1. juulil 1913 kooli veel teise õpetaja – Norr, Larissa Tooma t, kes oli rahvuselt valgevenelane ega osanud eesti keelt. Koolivalitsus püüdis venelasi ametisse seada, et sellega toetada riigi üldpoliitikat – väikerahvaste venestamist. Norr lahkus koolist 30. juunil 1917.

Keskmisel jõulupühal (1913.a) korraldati lastele jõulupuu. Kool sai kingiks härra kuraator Prutsenko pildi, mis kooliseinale kinnitati. See pidulik talitus pidi rahva hulgas äratama austust ja lugupidamist tolleagsete võimukandjate ja nende poliitika suhtes. Veel seisab kroonikas kirjas: „Jüri Brandmann - 1913 ja 1914 - usuõpetaja.” Rohkem usuõpetajaid registreeritud ei ole.

Kool oli Raekülla väga vajalik. 1914. aastal õpib koolis juba 109 last: 51 poissi ja 58 tüdrukut. Ent järjekindlat tööd koolis takistas õpetajate vaheldumine. M. Jürgen lahkus juba esimesel tööaastal ja keset õppetööd, asudes 1. novembril juhutama poeglaste gümnaasiumi ettevalmistusklassi. Tema asemele tuli Tartu teise õpetajate seminaris käinud

Mihkel Raud, kes lahkus 8 kuu pärast (30.juunil 1914). Väljavõte „Tartu Õpetajate Seminar 1828 – 1928” (lk 264):

Mihkel Raud

„Raud, Mihkel sünd. 29. sept.1873. a Puhja Kavildas põllumehe pojana. Alghariduse sai Puhja kihelkonnakoolis, õppis lühikest aega H. Treffneri gümnaasiumis ja 4-kl linna-koolis ning astus seminari I klassi. Seminari kursuse lõpetas 1893. a. Oli ühe aasta kodu-õpetajaks Lätimaal, siis sama kaua Kambja ja Vändra Kihelkonnakoolis. Sealt lahkus kokkupörke pärast inspektor Eriksoniga ja läks kurtummade õpetaja ametiks valmistuma sellekohastele kursustele Vändra kurtummade kooli juurde. Opinud lõpetanud, jäi ta kurtummadekooli õpetajaks. Vastuolude pärast direktor Höschemanniga lahkus ka sealt ja läks Venemaale Mihkel Rauda peeti parimaks töömeheks oma alal, kuid usulisel ja poliitilisel kaalulustel sunniti teda ühest kurtummade õppeasutusest teise rändama, kuni ta sellest tüdines ja 1912. a tuli Pärnu Raeküla algkooli juhatajaks. Tema perekond jäi Venemaale. Mihkel ei kannatanud üksindust välja ja läks tagasi Venemaale Kostroma lähedale kurtummadekooli juhatajaks ...”

Raamatu kirjutamise aegu oli Raud Taškendis ja ikka kurtummade õpetaja. Pean märkima, et siin on raamatus eksitus. Kuidas saab tema Raekülla tuleku

aastaks olla 1912, kui kool siis valmiski veel polnud? Kahte juhatajat ei saanud ka olla!

1.juulil 1914 tuli Raekülla pedagoogilised kursused lõpetanud noor Anton Schmidt. Tema sai olla Raekülas veidi üle aasta. 30. novembril 1915 läks ta ühes evakueeritavate kooliasjadega (ilus harmoonium, õppevahenditest pildid, kaardid, tabelid jne) Venemaale, kus ta mobiilseeriti sõjaväkke.

Hanssmidti teada olevat Schmidt Eesti Vabariigi ajal töötanud Harjumaal Triigi vallas.

Juhatajad vahelduvad Schmidt lahkumise järel juhatasid kooli asetäitjad-juhatajad üks lühemat, teine pikemat aega. Esmalt Karl Alberg, Volmari õpetajate seminari lõpetanu, 28.okt.1915–30.aprill 1916. Tema järel on 1.nov. 1915 –30. juunini 1916.a asetäitjaks Johan Andrese p. Vestmann, kes oli kroonika järgi Baltimaa õpetajate seminari lõpetanud.

Mis seminariga oli tegu? Kas nimetus on selle järgi, kes kandis ülalpidamiskulud (Baltimaaade rüütelkonna kassa)? Kui nii, siis see kool oli 2-aastase kursusega eesti õppe-keelega seminar, mis kandis hoolt evangeelsete-luteriusuliste vallakoolide õpetajate ettevalmistamise eest

Õpetajana töötas Raekülas veel Viljandi linna gümnaasiumist tulnud Liisa Vichmann (1.sept.1916 – 31.juulil 1917), kes ühe kuu täitis koolijuhataja ülesandeidki. Tema asemele tuli algkooliõpetaja kutsega Anna Päri (15.11.1916 – 31.07.1923).

Jaan Orav Peaaegu kolm aastat oli koolijuhatajaks Tartu teise õpetajate seminari haridusega Jaan Orav (1.okt.1916 – 31.aug.1919), kes jätkas tööd samas õpetajana kuni 31. juulini 1925.

Raamatu lk 232 on kirjas: „Orav, Jaan sünd. 6.juulil 1865.a.(v. k.) Häädemeeste v. põllumehe pojana. Alghariduse sai kohalikus algkoolis, Häädemeeste khk ja Kuresaare linna kõrgemas algkoolis. Seminaris õppis 1887. – 85.a. Kursuse lõpetanud, sai õpetajakoha Pärnumaal Tõstamaa – Tõhela õigeusu khk-k, kus töötas 1897.a . Alates 1900.a oli koolijuhataja Laiksaares. 1900.-14.a. kroonuvinamiüüja Viljandis ja 1914. – 25.a. Pärnu linna algkooli ju-hata ja 1925. aastast pensionil ja elab oma majas Pärnu linnas.”

Jaan Orav

Taas ebatäpsus, sest hilisemad aastad töötas mees ikka õpetajana.

Peale sagedaste õppejõudude vahetuste segas korralikku koolitööd sõja aeg. Koolimaja oli mõne aja ka maleva valduses. Pikemat seisakut koolitöös siiski ei olnud - ainult mõned kuud suure vene revolutsiooni ajal. Siis ei olnud koolil ka õiget haldajat. Rahvas palus kooli säilimist. Kooli asus juhutama Jaan Orav, kes oli selles ametis kuni kool 4-klassiliseks muudeti. Kooli kroonikaraamatut lugedes saab selgeks, et eel-pool kõneks olnud aastatel (1913– 1919) kool Raeküla vaimelu ei rikastanud, vaid tegutses omaette. Nagu Aleksander Hanssmid-Helila koolikroonikas märgib: „ Seltskondlik tegevus on Raekülas üldse alles algastmel.”

СВИДѢТЕЛЬСТВО
оъ учебномъ и повѣдѣнн Якова Тосу
Ученика II отдѣленія Первого Рижскаго городского училища
За II полугодіе 1913/1914 учебнаго года.

Предметы обученія.	Успѣхи.	Примѣчанія.
Знакомъ Божіи	Учѣбн.	4 5 3
Русскій языкъ	Учѣбн.	3 4 4 4
Слѣбствіи языкъ	Учѣбн.	4 5 5
Арифметика	Учѣбн.	3 2 3 4 4
Географія	Учѣбн.	3 3 3 3 3
Исторія	Учѣбн.	3 2 4 4 4
Числосчисленіе	Учѣбн.	4 5 5
Пѣніе	Учѣбн.	4 3 4 4
Повѣденіе	Учѣбн.	3 3 3 4
Прочебаніе	Учѣбн.	

Значеніе балловъ: 5-отлично, 4-хорошо, 3-удовлетворительно, 2-неудовлетворительно, 1-худо.
Баллрѣбн лѣтандас: 5-тогда лѣт, 4-лѣт, 3-чѣтвѣрталѣт, 2-пѣтлѣт, 1-лѣт.

Учительница С. С. С. С.

Mida tollal õpetati ja hinnati, saame teada juuresolevalt tunnustusel: usuõpetust, vene ja eesti keelt, rehkendamist, geograafiat, ajalugu ja ilukirjutamist, aga jälgiti ja hinnati ka elukombeid ja hoolsust.

Saulepi kunstikoda märgistab valge luik

Silvi Kanošina, tekst ja fotod

"Eksida pole teil kuhugi," kinnitab Osvald Saulep neile, kes avaldanud soovi külastada majaperemehest kunstnikku. Otsigu tulija Raekülas üles vaid Järva tänav ja maja, mille sihverplaati ehib valge luik.

Selge pilt - otsida luike! Nii tiibu lajutava valge luige kui Järva tänava merepoolsel lõigul kõrguva kahekorruselise elamu on Osvald Saulep oma kätega meisterdanud. Majaperemes ei varja rõõmu, et isaisade maa ja Eesti riigi eest võidelnuna "autasuks" aastaid metsas redutamise ja Siberi vangilaagris vaevlemise järel on tal jätkunud jaksu ehitada oma perele kodu ja teoks teha lapsepõlves unistus - õppida maalimist, graafikat, skulptuuri päris kunstikoolis.

Vanaisa utsitusel

Vanaisa Mihkel oli see, kes Osvald-poisu juba viieselt joonistama pani. „Sain siis äsja kuus, kui vanaisa suri,“ räägib nüüdseks kõrgesse meheikka sirgunud Osvald Saulep. „Vanaisa märkis kriihvlijoonega kõiksugu loomi tahvlile ette ja mina pidin need pliiatsiga paberile joonistama.

Opetaja oli väga nõudlik ja poisihakatisel polnud kerget ettejoonistatut jäljendada, ometi meeldisid talle vanaisa tunnid. Küllap märkas vana mees poisil annet, egas ta muidu oleks tunde ka siis veel jätkanud kui ise juba tõvevoodis lamas.

"Vanaisa oli meie peres ju ainus, kes kunsti tegi," räägib Osvald. "Isegi meie talu saan oli maalinguis, rääkimata tema meisterdatud mööblist. Talvel oli ta talutööst prii ja sai oma meele järgi nokitseda."

Nii koduküla rahva hulgas kui kaugemalgi olid vanaisa tiseritööd, maalingud, puulõiked või klaassõnumid vägagi nõutud. Viimased sündisid nii, et vanaisa lõikas paberist tähed välja, kinnitas need klaasile ja värvis üle. Toaseinale kumas või aknale riputatud klaasilt paistis värvikorra alt hõbedakirjas rahvatar-kusi, nagu - vara üles, hilja voodi, nõnda rikkus tuppa toodi.

Osvald oli vanaisale hea õpilane olnud. Teises klassis õppiva Osvaldi kutsus joonistamisõpetaja sageli vanemate klasside õppurite tundi tahvlile loomi ette joonistama, sest õpetajale endale ei istunud hobuse, lehma ega metskitse joonistamine.

Tõsi, vanaisa surma järel ei võtnud Osvald-poisid pliiatseid jupp aega pihku. Kord aga, kui ema vanaisa joonistemappi juhtus lappama, ärgitas ta poega jätkama. Nüüd saab sellest aastast kaheksakümmend mööda.

Sõda löi mõra õpinguisse

Koduvalla Kehtna 6-klassilise kooli lõpetamise järel asus Osvald õppima Rapla keskkooli. Sai seal käia kaks talve, kui algas sõda. Kui Vabadussõjas oma riigi eest võidelnud isa asutas sõtta minema, ei jäänud Osvaldki temast maha. Aastaid oli tal siis vaid 16. Osvald sai tegutseda Rapla omakaitstes kolm aastat, kui sai kutse armeeteenistusse. Ta määrati Toila sadama rannakaitseteenistusse. Kui kompaniile anti käsk Sinimägedesse minna, oli teiste seas Osvald Saulepki. Ellu jäi, ehkki võttis osa kõige ägedamast lahingust.

Kui saabus kompaniülema teade, et nende jaoks on sõda lõppenud, ja mingi kõik koju, ei julgenud Osvald punaste kartuses kodus nägugi näidata, vaid peitus koos sõjakaaslastega metsa.

Aasta hiljem andis punavõim redutajale teada, et tulgu nad nüüd julgelt lagedale: nendega ei juhtu midagi. Mehed, kelle hulgas Osvaldki, võtsid kutse omaks ja naasid koju. Mõõdusid kaks rahulikku aastat, siis sai Saulepite pere juhuteate, et nad on kantud musta ehk küüditatavate nimekirja. Taas tuli tal metsa varjuda, sedakorda koos ema, isa ja vennaga.

Metsaelule tegi lõpu "hea-tegija", kes lubas Saulepite perel aidata Rootsi pageda, kuid tegelikkuses andis terve rühma võimudele välja. Saulepist määrati igaihele 25+5 aastat Siberisse. Osvald sai tunda mitme sunnitöölaagri koledust, kaugeim punkt kodust oli Ohha vangla Sahhalinil. Lõpuks „ülendati“ ta vabakäiguvangiks, ei viidud töölegi, vaid jäeti barakki riidele või papiribale loosungeid maalima.

Stalini surma järel kahan-dati vangide karistusaega: üks päev võrdsustati kolmega. Seitsme Siberiaasta järel astus Osvald taas kodumaa pinnale. Ent koju Kehtnasse elama asuda teda ei lubatud, määratud elupaigaks sai Pärnu.

Tagasi koolipinki

Aasta Siberi "rännakuist" puhanud, otsustas Osvald teoks teha oma ammuse unistuse - õppida kunstikoolis. Kaasas hulk oma

Osvald Saulep koduateljees oma järjekordset kunstiteost viimistlemas.

töid, läks ta Tartu kunstikooli end kaugõppeosakonda kirja panema ja vastu ta võeti.

"Õppisin koolitöös maalimist, graafikat ja muudki," pajatab Osvald Saulep oma koduateljees pea kuue aastakümnega valminud tööde kuhjast eri tehnikas taieseid välja noppides. "Näe, siin on kubism, siin graafika, li-noollõige, õlimaal, akvarell ja küll leian mõne pliiatsijoonisegi."

Kõik tehnikad võttis mees koolipingis kiiresti omaks, omad sõid jäid vaid skulptuuriga. Kui mitte arvestada näkineidu vannitoa seinal, pole Osvaldil ühtki skulptuuri uudistajale ette näidata, sest ainsad on koduõue tiigi iluks seatud, aga neid peidab hetkel paks lumekord. Samal ajal ilmestab Saulepi kodumaja fuajeed keraamikakildudest seinamosaiik eestlaste muinas-kangelasest Lembitust. Külas käinud soomlased on meest keelitanud see väärtuslik kunstitöö neile müüa. Osvald veab suu muigele - siis peaksid nad ju terve seina kaasa võtma.

Töid igas tehnikas

Oma esimese akti maalid Osvald kunstikoolis modelli järgi. Nüüdseks on ta kogus naise ilu ja võlu kujutavaid maale päris hulga. Kuluks tunde, et neist ja elamu ülakorruse ateljee seintele riputatud ja seina najale kuhjatud erinevais tehnikais valminud taiestest täit ülevaadet saada.

Kui tuleb tellimus näitusele, on Osvald valinud töid

- CV**
- * Sündis 7. juunil 1925 Alltoa taluperes Kehtna vallas Raplamaal.
 - * Lõpetas Kehtna 6-klassilise kooli ja õppis kaks aastat Rapla keskkoolis, maali- ja graafikaeriala omandas Tartu kunstikooli kaugõppes.
 - * 1941-1944 vabatahtlik Rapla omakaitstes.
 - * 1944 kutsealusena Toila sadama rannapiirkaitse teenistuses.
 - * 1944 osales Sinimägede lahinguis.
 - * 1944-1945 ja 1948-1949 varjas end punavõimu eest metsas.
 - * 1949 arreteeriti, sai 25+5 aastat sunnitööd Siberis.
 - * 1957 vabanes vangilaagrist ja asus elama Pärnusse.
 - * 1958-1959 metsatöölaine Vaskräamas.
 - * 1959-1961 raudteetööl kunstnik-kujundajana.
 - * 1961-1968 Pärnu ehituskoolis meister-õpetaja.
 - * 1968 - 1977 Sindi erikutsekoolis kasvataja-õpetaja.
 - * 1977 tööline Viira keraamikatehnikas.
 - * 1977 - 1986 kolhoosis Pärnu Kalur maaler-kujundaja.
 - * 1986 jäi pensionile.
 - * Autasud: 1998 Itaalia Rahuvõitlejate medal, 1999

Relvastatud Vastupanu teeneterist, 2001 V järgu Kotkarist.

erinev tehnikas ja stiilist, et anda vaatajale aimu oma mitmekülgsest andest.

Osvaldi pildikogus on hulga suurmehegi, nagu president Päts, admiral Pitka, kindral Laidoneri, leitnant Kuperjanovi, kui ka viimases sõjas osalenud nelja Eesti ohvitserist Rüütliiristi kandja portreed. Viimaste seas Pärnumaal veel elav Harald Nugiseks.

Portreeks on Saulep „õlitatud“ enda ja elukaaslase Helle Kullamaa, sõjameeste koori juhendaja. „Laulnud oleme tema kae all algusest peale, kindlasti aastat viisteist,“ teatab mees elutoa seinale riputatud portreele viidates.

Tammsaare keskuses, kus nad harjutavad, on ta tööd olnud kõiks aeg eksponeeritud.

Raamitutele lisaks on Saulepil vormistamise ootel hulk töid, mis kujutavad rännuteedel nähtut. Hispaania ja Türgis on ta käinud korda kolm, mitmeid kordi olnud Soomes ja Rootsis, kuid näinud ja kujutanud muudki maailma, ka elu Itaalias, Marokos.

Sedagi, kui mitmel näitusel üle Eesti on kunstnik oma töödega esinenud, ei oska mees öelda. „Ikka üsna arvukalt on neid näitusi olnud,“ tunnistab ta. Lisaks väljapanekud nii põhja- kui lõunanaabrite juures ja isegi Moskvas.

Päris esimene näitus on Osvald Saulepil siiski hästi meeles – see sai kodupaiga rahvale tänuks Kehtna soovhoosi kontoris üles seatud just Tartu kunstikooli õpingute viimasel päeval.

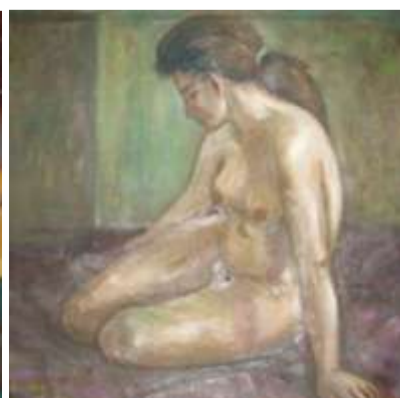
Reiu sild, 1979, õli

Suurele püügile, 1982, õli

Varietee, 1985, kubism

Akt 1966, õli

Baltikumi Y's klubide koolitus Riias.

Pärnu Y-klubi toetab abivajajaid

Kaljo Kaasik, Pärnu Y-klubi liige.

Pärnu Y-klubi on rahvusvahelise heategevusliku organisatsiooni **Y's men International** liige, mille eesmärgiks on kristlike väärtuste järgimine ja tutvustamine.

Pärnu Y-klubi alustas tegevust 1993. aastal. Algu-aastail kuulus klubisse 24 liiget, kelle esmaseks tegevuseks oli Skandinaavia riikidest saabunud toetus-pakkide toimetamine abivajajateni. Tänapäevaks on Pärnu klubi Baltikumi-Soome piirkonnas küll üks väiksemaid – seitsmeliikmeline, kuid jõudumööda lööme endistviisi kaasa Skandinaavia

sõsarklubide ja kohalike korjanduste toel saabunud toetuste jaotamisel. Teist advendiaega järjest korraldab Pärnu Y-klubi Raeküla Vanakooli Keskuses Pärnumaa kasuperede toetuseks heategevuslike kontsertide sarja ja ka loterii. Tänu lahketele kontserdikülastajatele kogunes kasuperede toetuseks 1500 krooni. Eelmise aasta sarnase suurusega toetust kasutasid kasupereid spordivarustuse laenutamiseks Jõulumäel korraldatud perepäeval. Tänavuse toetussumma on kavas soetada töövahendeid kasuperede suvise laagri läbiviimiseks.

Jaanuari esimese nädala lõpus said Baltikumi klubid kokku Riias. Lisaks koolitusele andsid kokkukulnud ülevaate tegevustest, mille toel heategevuseks raha kogutakse. Kui Baltikumi klubide võimalused on väga sarnased - korraldatakse heategevuslikke kontserte, loteriisid või lihtsalt korjandusi -, siis märki-

misväärne oli meie Taani (*Ringkoebingi* klubi) sõprade näide. Nimelt on neil oma niioelda teise ringi kauplus, mille käive on aastas ca 120 000 eurot, millest suunatakse aasta jooksul heategevusse tervelt 80 000. Tegemist on vägagi märkimisväärse numbriga, milleni meil on veel pikk tee käia.

Need, kes tunnevad Pärnu Y-klubi tegemiste vastu suuremat huvi või soovivad omalt poolt panustada heategevusse, saavad meiega ühendust võtta: yklubi.parnu@hotmail.com.

Uus põnev projekt läks käiku

Kristi Kesamaa, keskuse koolitusjuht

Raeküla Vanakooli Keskus avas 26. jaanuaril uue põneva õppeprojekti – mentorklubi.

Euroopa sotsiaalfondi rahastatud mentorklubi on mõeldud pikaajaliselt töötavatele, kes alustavad ettevõtet, et kindlustada loodava ettevõtte jätkusuutlikkus ning konkurentsivõimelisus.

Mentorklubi raames korraldatakse koolitusi interaktiivsed loenguid, mille käigus lahendatakse üles-

pikaajalisele ettevõtluskogemusele lisaks on aktiivne ühiskondlikus tegevuses, või Raekülas kodumajutust pakkuva Villa Marie omaniku Siiri Kursi.

Koolitajatena löövad õppusel kaasa meie koolituskeskusega juba aastaid koostööd teinud lektor-treenerid, nagu Ave Eero (lääbiraakimisoskused), Viive Einfeldt (äri-suhtlus), Eesti NLP Instituudist. Personalitööst kõneleb Ave Menets, projektipõhine koolitaja - tõlkija, raamatupidamisest Raeküla kooli majandusõpetaja Kristi Suppi ning Vanakooli keskuse arendusvaldkonnaga tegeleva Piia Karro teemaks on projektijuhtimine. Klubiõhtute oluliseks osaks on õpetajate-õppurite omavahelised aktiivsed arutelud, kus õpetajad saavad tuua näiteid oma kogemustest ning alustavad ettevõtjad esitada küsimusi, millele üheskoos lahendusi otsida. Mentorklubi käib koos Vanakooli keskuses kolmenädalaste intervallidena kuni 11. maini.

Mentorklubi ajakava
26. jaanuar - äri-suhtlus, V. Einfeldt
16. veebruar - läbiraakimisoskused, A. Eero
09. märts - turundus ja müügistrateegiad, K. Suppi
30. märts - töötajate värbamine, A. Menets
20. aprill - raamatupidamise ABC, K. Suppi
11. mai - projektijuhtimine, P. Karro

Need, kel huvi klubiga liituda, andku endast märku keskuse koolitusspetsialistile telefonil 444 0054 või e-kirjaga koolitus@raekylavanakool.ee.

Treener Viive Einfeldt praktilisi näpunäiteid jagamas.

Kristi Kesamaa

Ja nii need staarid sünnivad—staar "Caspar."

On suur rõõm, et muusikahuvilised lapsed on meie keskuse pillistuudio omaks võtnud ning usinasti tundides käivad.

Uus aasta uute õpetajatega

Kristi Kesamaa, keskuse koolitusspetsialist

Viimaste kuudega on pilliõppes harjutavate õpilaste arv aina kasvanud ja planeeritud kolmest päevast nädalas enam ei piisa, seepärast on alates veebruarist pillistuudio avatud neljal päeval nädalas. Suured tänud vanematele, kes on oma lapsed meie hoolde usaldanud. Need, kel veel huvi pillistuudioga liituda, andku endast märku keskuse koolitusspetsialistile. Rõõmustav teade on seegi, et

õpetajaga taaskasutuskunsti käsitööring ka täiskasvanutele. Taaskasutuskeskuses hakkab noori naisi ja neide juhendama Sirle Peipins. Aastatega kogutud oskusi jagab Sirje kahel kolmapäeval kuus. Plaanis on ömmelda näiteks vahvaid kotte, valmistada seepe, teha pärlitkandit ja palju muud põnevat.

Huvilistel võtta ühendus RVK koolituskeskuse töötajatega kas telefonidel 55671766 ja 4440054 või

Klaveri- ja solistiõpetaja Anne Küller, kes on 1991. aastal lõpetanud Heino Elleri nimelise Tartu Muusikakooli koorijuhtimise eriala.

Keskuse lookpillide õpetaja Boris Leppsoo õpetab alates jaanuarist lisaks veel kitarril ja basskitarril ning on keskuses lausa neljal päeval nädalas.

Käsitööringi juhendaja Sirle Peipins. Sirle on lõpetanud Tallinna Tootushariduskeskuse. Käsitöö ning taaskasutus on tema suurim kirg.

LAULUAIAS 2011

PÄRNU LINNA JA MAAKONNA IV MUDILASTE LAULUKONKURSS

Solistide vanusegrupid:

* 2-aastased	* 4-aastased	* 6-aastased
* 3-aastased	* 5-aastased	* 7-aastased

* Mudilasansamblite konkurss

Eelvoorud:

8. aprill 2011.a.	16:00	ansamblid
15. aprill 2011.a.	17:00	2-4.aastased
16. aprill 2011.a.	10:00	5-7.aastased

Lõppkontsert: 1. mai 2011.a. 12:00

Registreerumine hiljemalt 1. aprill 2011.a lauluaias@raekylavanakool.ee
Lisainfo ☎ 4440054, 58453331 (Piia Karro) www.raekylavanakool.ee

Sündmused Raeküla Vanakooli Keskuses www.raekylavanakool.ee			
Kuupäev	Algus	Sündmuse nimetus	Täiendav teave
18.02.11	10:00	Loov Eesti seminar	TASUTA, NB! registreerimine www.looveesti.ee
19.02.11	15:00	Kontsert Eesti Vabariigi auks, Tammsaare päevakeskuse kollektiivid & RVK kollektiivid	TASUTA
25.02.11	18:00	MINIDISKO, kuni 12-aastastele, korraldab RVK noorteaktiiv	Pääs 1,60 €, avatud puhvet
12.03.11	15:00	Kontsert "Laulame naistele", segakoor Kungla ja sõbrad	TASUTA
24.03.11	12:00	Raeküla hariduselu 98 aastapäeva tähistamine	Oodatud on kõik praegused ja endised õpetajad ja koolitöötajad, k.a Raeküla lasteaiast.. Registreeru 17.märtsiks tel 4440054.
25.03.11	18:00	MINIDISKO, kuni 12-aastastele, korraldab RVK noorteaktiiv	Pääs 1,60 €, avatud puhvet
02.04.11	15:00	Kevadkontsert, naiskoor Leelo ja sõbrad	TASUTA
03.04.11	12:00	Naljapäev, Pärnu ukrainlaste ühendus ja sõbrad	TASUTA
08.04.11	16:00	Pärnumaa mudilaste laulukonkurss "Lauluaias 2011" ansamblite EELVOOR	Registreerimise tähtaeg 25.03.11 aadressil lauluaias@raekylavanakool.ee
15.04 & 16.04.11	16:00 & 10:00	Pärnumaa mudilaste laulukonkurss "Lauluaias 2011" solistide EELVOOR	Registreerimise tähtaeg 25.03.11 aadressil lauluaias@raekylavanakool.ee
29.04.11	18:00	MINIDISKO, kuni 12-aastastele, korraldab RVK noorteaktiiv	Pääs 1,60 €, avatud puhvet
01.05.11	12:00	Pärnumaa mudilaste laulukonkurss "Lauluaias 2011" LOPPKONTSERT	TASUTA
6.05-23.05.11		"Saksa kevad" - jututoad ja filmiõhtud RVKs Korraldajad: Saksamaa Suursaatkond ja Goethe Instituut	Kavaga tutvu meie koduleheküljelt
07.05.11	12:00	Raeküla lasteaias PEREPÄEV	www.raekyla.parnu.ee
21.05.11	15:00	Kevadkontsert "Mu süda ärka üles", tütarlastekoor Elise	TASUTA
27.05.11	18:00	MINIDISKO, kuni 12-aastastele, korraldab RVK noorteaktiiv	Pääs 1,60 €, avatud puhvet

7.-11. veebruaril toimub lasteaias ohunädal, kus kõikides rühmades käsitletakse nädala jooksul erinevate ohtudega seotud temaatikat. Kaasatud on ka lasteaias teraviljatootaja, kes selgitab erinevaid ohtusid ning situatsioone nende vältimiseks. Traditsiooniliselt toimub 16. veebruaril folkloorihommik Vanakooli keskuses koos Mai lasteaias lastega.

21. veebruaril külastab Raeküla lasteaias erirühm Mai lasteaias erirühma.

Märtsikuusse, kui remont lasteaias lõpeb, on edasi lükatud lasteaias sünnipäevanädala tähistamine, kus näitamisele tuleb õpetajate lavastatud etendus "Tipi ja Täpi juhtumised". Etendust kutsume vaatama ka Raeküla kooli algklasside õpilased.

14. märtsil tähistame lasteaias emakeelepäeva.

Aprillis toimub traditsiooniliselt jüripäeva tähistamine Raeküla männikus ning 30.aprillil peame lasteaias õuealal Volbripäeva. 7.mail on Vanakooli keskuses lasteaias perepäev ning maikuu lõpetame ettevõtmisega "Hüvasti lasteaed".

Ene Laidvee, õppealajuhataja

MTÜ Selts Raeküla, Pärnu Y-klubi ja Vanakooli keskus
ÕNNITLEVAD
2010 detsembrikuu / 2011 jaanuari- ja veebruarikuu JUUBILARE
Anneli Killing, Eino-Jüri Laarmann, Anne Kontus Hermann,
Maria-Kristiina Kontus, Helje Peet, Maire Vinkmann

Esimene reklaam Raeküla Sõnumites on Raeküla elanikele ja Raekülas tegutsevatele firmadele tasuta

UUED KURSUSED lastele ja täiskasvanutele

RVK Koolituskeskuse ja huviringide keelekursustel on alati esimene tutvustav kord TASUTA. Tule tutvu meie õpperuumidega ja õpetajatega ning siis otsusta positiivselt!
TULE MEIE JUURDE ÕPPIMA!!!

Alates veebruarist võtame uusi lapsi vastu
RVK laulustuudiosse ja klaveriõppesse
Juhendaja Anne Kullerkup

Mudilaste meisterdamine
Esmaspäeviti kell 16.00 - 16.45
Juhendaja Erle Tamme

Taaskasutuskunsti töötoad
2 korda kuus, kolmapäeviti
esimene kohtumine 02.03 kell 18.00 - 20.00
juhendaja Sirle Pepsits

Inglise keel läbi mängu ootab mudilasi mängutruppa kolmapäeviti kell 15.00 - 15.45

Inglise keel läbi mängu 8-9 aastastele teisipäeviti kell 15.00 - 15.45

Inglise keele klubi (alates 11 eluaastast) kolmapäeviti 16.00 - 16.45 tegevused ainult inglise keeles juhendaja Imbi-Ly Tasane

Tantsustuudio Hanna ootab tantsima tüdrukuid vanuses 12 kuni 14. Treeningud kolmapäeviti kell 17.00 ja reedeti algusega kell 15.30

INGLISE keele KÕNEKURSUS / JUTUTUBA
Esmaspäeviti ja neljapäeviti kell 12.00 - 13.00
Vestlusringi oodatakse huvilisi, kes soovivad aktiivses keelekeskkonnas praktiseerida võõrkeelt. Hea võimalus just ka neile, kellel ees puhkuse- või ärireisi. Kursust juhendab treener Imbi-Ly Tasane

NORRA KEEL algajatele/taasalustajatele 30 ak/h
21.02.2011 kell 18.00 esimene tutvustav tund TASUTA
Kursus toimub ajavahemikul veebruar- mai 2011
õpetaja Kaja Salaumäe
NB! Palume tutvustavasse tundi kindlasti eelnevalt registreeruda
tel.55671766

Teave ja registreerimine
tel 4440054, 55671766 või koolitus@raekylavanakool.ee

INTRONE

Päevane kodune hooldusteenus vanuritele 4,20 EUR tund.
Tel 4440015, 55523496

Lugupeetud Raeküla elanikud, täname et olete agaralt osalenud RS mõistatuse lahendamises. Mutimullahunnikutega piltmõistatuse vastus oli "Raeküla staadion". Kõigi vastanute hulgast valis žürii võitja ning selleks osutus Kristjan Kukk, kes saab auhinna kätte Raeküla Vanakooli Keskusest. Auhinna pani välja Bravo Burger. Järgmisele piltmõistatusele "Kes ja kus" ootame vastust märtsikuu jooksul aadressil piia@raekylavanakool.ee. Vastajate vahel läheb loosi 1 kg komme keskuse poolt.

Põdramajutus

Pakume majutust kuni 12 inimesele - **WC, dušširuum** ja köök on ühine.

Lisavõimalused:

- autoparkla
- privaatne õu
- grillimiskoht
- telkimisplatsi rent
- jalgratta, käimiskeppide rent
- pesumasina rent
- köök
- kamin puhketoas ja õues

FIE Heli Alunurm
Address: Põdra 26, Pärnu 80027
Telefon: +372 442 2941
Telefon: +372 5383 1883
E-mail: podramajutus@hotmail.ee

KUULUTUSED

Pottsepatööd - tel 5084647

Pakun transporditeenust (R, L, P) ja haljastustööd kevad-suvisel hooajal tel 5142046

Ostan metsa ja metsamaad, tel 5064419, 5097929

Müüa kasutatud Balteko vann 5252705

Müüa suur restaureeritud riidekapp, hind kokkuleppel transport tasuta 5252705

Raeküla Sõnumid
Address: Lembitu 1, 80028 Pärnu
Arveldusarve nr 10220030954019, SEB
ajaleht@raekylavanakool.ee
Vastutav väljaandja: MTÜ Selts Raeküla
Piia Karro, tel 4440054,
piia@raekylavanakool.ee

Toimetaja: Silvi Kanošina,
ajaleht@raekylavanakool.ee
Kunstnik-kujundaja: Piia Karro
Keeletoimetaja: Inga Mänd, wa.ff@hotmail.ee
Korrektor: Kaljo Kaasik
Fotod: Kristi Kesamaa,
kristi@raekylavanakool.ee, tel 55671766

Uudised: ajaleht@raekylavanakool.ee
Reklaam-kuulutused: Piia Karro,
piia@raekylavanakool.ee, tel 58453331

Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita.